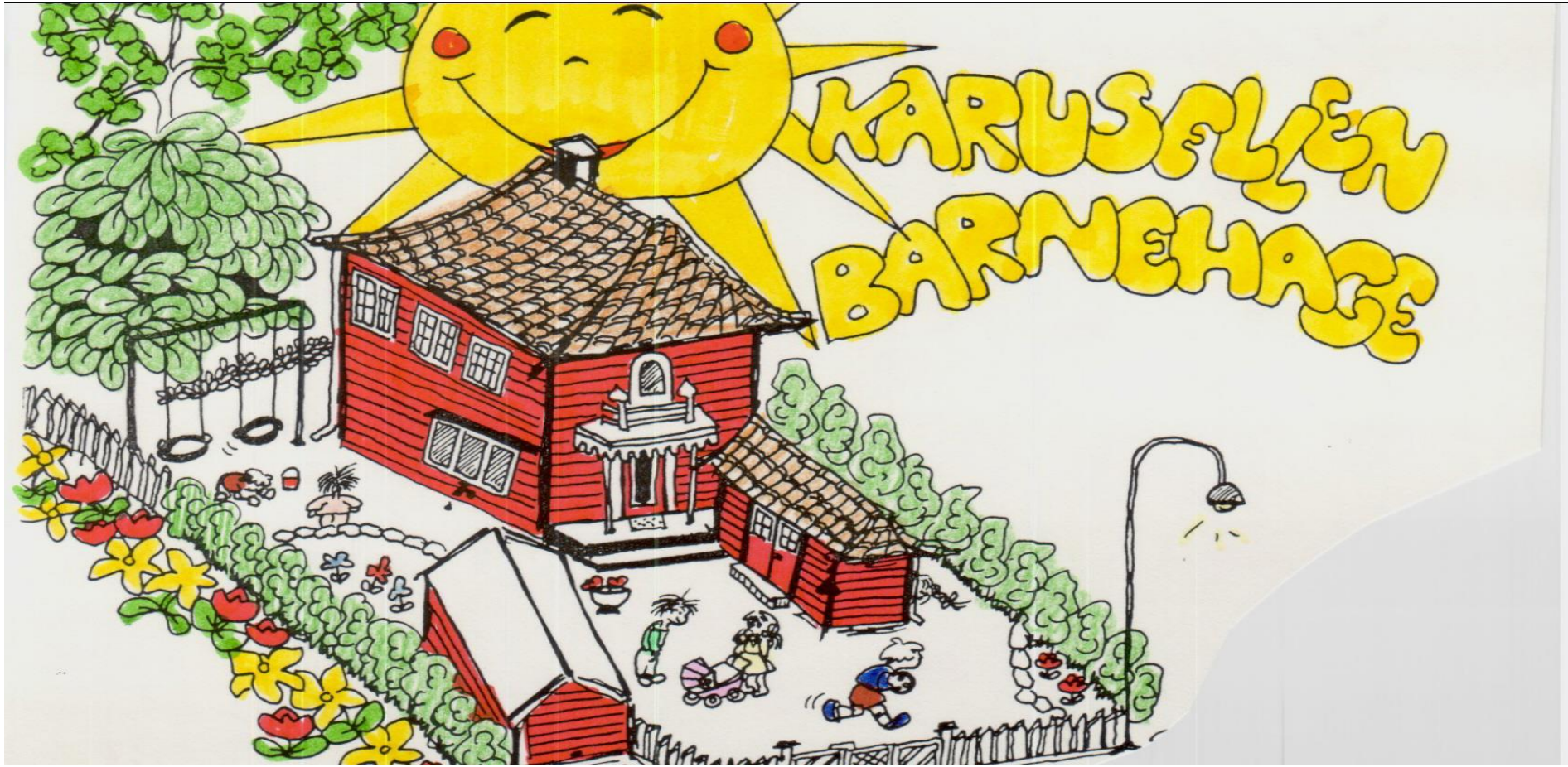

KARUSELLEN BARNEHAGE

ÅRSPLAN OG TEMA – 2019
GUL OG RØD GRUPPE (3 – 6 ÅR)

INNLEDNING.

Planen gir en oversikt over hvilke tema vi vil arbeide med i barnehagen dette året. Sammen med virksomhetsplanen (langtidsplan) er den et arbeidsdokument for personalet, en oversikt over barnehagens innhold for eier, samarbeidsutvalget og foreldre.

I årsplanen finner dere en oversikt over hvordan vi har tenkt å arbeide med nye tema, og hvordan vi bruker tidligere tema for at barna skal oppleve "en rød tråd" i det vi til en hver tid arbeider med. Årsplanen er utarbeidet i tråd med rammeplan for barnehager.

Barnegruppen er aldersblandet fra 1-6 år, og det kreves planlegging på flere nivå, slik at det enkelte barn får være medbestemmende og medvirkende ut fra sine egne forutsetninger og behov. Det er derfor utarbeidet to utgaver av årsplanen: en for gul og rød gruppe (3-6 år) og en for grønn gruppe (1 – 3 år). Barna får tilrettelagt aktiviteter i samsvar med alder og modning. Det betyr at vi arbeider med barna i grupper, og at barna til tider gjør forskjellige aktiviteter.

Årsplanen er, i samarbeid med foreldre, et resultat av de kunnskaper personalgruppen har tilegnet seg om barna i karusellen barnehage.

Holdninger til barns lek og vårt syn på barn generelt berører fundamentale sider ved vårt pedagogiske grunnsyn. Vi vet at barna som er betrodd oss, er forskjellige og har ulike behov og forutsetninger. Vi bruker mye tid på å finne tiltak som sikrer at det enkelte barn trives og er i utvikling.

Vi legger vekt på å se og høre barn i lek og samvær med andre barn, og iverksetter ofte små prosjekter for at barn som trenger det skal få hjelp til en bedre situasjon i barnegruppen. Barnas "stemme" gir føringer i hverdagen og store og små får medvirke og medbestemme ut fra sine behov og forutsetninger.

Vi synes det er særlig viktig at små barn møter voksne som er følelsesmessig engasjerte, har kunnskaper, evner og vilje til å samspille og støtte barna på en anerkjennende måte, som fremmer trivsel, læring og positiv utvikling

Gjennom aktivitetene beskrevet i langtidsplanen (virksomhetsplan) og årsplanen, samt aktiviteter i dags- og ukerytmen, får barna arbeidet med alle fagområder omtalt i rammeplanen for barnehager i løpet av året.

Årsplanen er veiledende, da vi stiller oss åpen for barnas egne innspill og ideer, eller når vi ser det er behov for å ta opp andre tema. Det kan derfor være aktuelt å la nye aktiviteter og tema komme i tillegg til, eller i stedet for de oppsatte.

Ellers håper vi dere spør hvis det er noe dere lurer på. Hvordan eller hvorfor vi gjør de ulike tingene i barnehagen, osv. Vi vil prøve å hjelpe dere så godt vi kan. Denne årsplanen har egen kalender hvor dere selv kan fylle inn merkedager og aktiviteter det er viktig å huske. Det utarbeides en egen «oversikt over merkedager» vår og høst, som følger aktivitetene i denne årsplanen.

Hver måned vil dere i tillegg finne en utfyllende månedsplan i *Karusellnytt* (vårt månedsbrev)

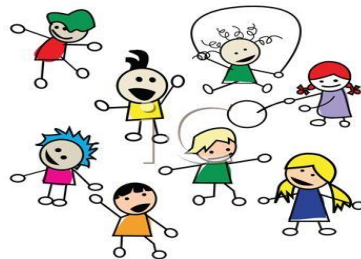
På barnehagens oppslagstavle i garderoben vil månedsplanen og andre viktige opplysninger være tilgjengelig.

Dere vil i tillegg få en «oversikt over merkedager» hver vår og høst. Der finner dere informasjon om viktige utflukter og aktiviteter for hvert semester.

Vi håper den nye årsplanen vil være et godt hjelpemiddel for dere i hverdagen.

VI ØNSKER MED DETTE ET GODT SAMARBEID I TIDEN FREMOVER, OG AT BARN VIL FÅ EN FIN OG LÆRERIK TID I BARNEHAGEN.

Hilsen: Anita, Gerd, Iris, Aasta og Marit

PRESENTASJON AV BARNEHAGEN.

Karusellen barnehage holder hus i en trivelig rødmalt villa, som ble oppført av arkitekt Per Geelmuyden Grieg i 1932. Ute området vårt har en gammel og vakker Rododendron hage som gir fine klatre muligheter for de store barna, og er akkurat passe ulendt i terrenget til å gi våre yngste gode motoriske hverdags utfordringer. På utelekeplassen finnes et leke -hus med stor sandkasse og gjerde rundt. Den fine rutsjebanen og klatrestativet vårt er også populært og mye brukt av barna. Vår fine nye båt innbyr til sosial lek mellom barna, og det foregår mange spennende reiser med den hver eneste dag☺. Barna kan også disse, eller boltre seg i lek med våre sykler og øvrige uteleker.

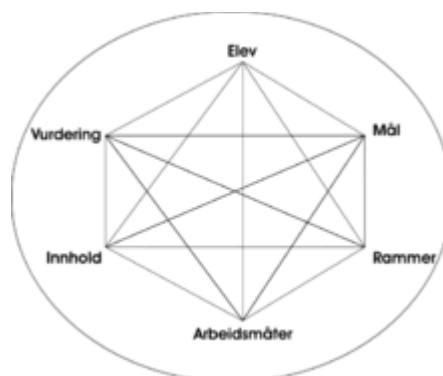
Karusellen barnehage ligger ved foten av keiserlige Ulriken. Skogsområdet rundt Montana er et populært og mye brukt tur område for barnehagen. Skogen byr på et godt utvalg av løvtrær og nåletrær, blomster og andre vekster, fugler, insekter og små gnagere, elvevann og bål plass. Dessuten er Montana en gullgrube for barnas uendelige fantasi☺. Områder rundt Svartediket er også lett tilgjengelig for oss. På våren og sommeren gir friluftsområdet en fin variasjon til turer og andre uteaktiviteter. Nærmiljøet vårt består av en fin blanding av eldre og nyere bolighus og bygg, og området har mye spennende historie for nysgjerrige små og store «forskere».

I tillegg til å ha et flott, variert og utfordrende turområde, har vi mange nærliggende muligheter for kulturelle utflukter. Vi bruker kollektiv transport, eller tar beina fatt, og er ivrige brukere av byens museer, teater, konsert, bibliotek og annet avhengig av årets temavalg. Hvert år får de eldste barna skøyteopplæring i Bergenshallen fordelt over 6 uker fra midten av januar. Når vi får snø kan barna ta med ski eller akebrett til barnehagen, og vi er flittige brukere av akebakken på Montana. Når det ikke ligger snø på bakken, kan barna fritt ta med egne sykler til barnehagen.

De voksne i barnehagen legger stor vekt på å skape gode hverdager for barna der trygghet, felleskap, omsorg og det å bry seg om hverandre står sentralt. Vi vil være tydelige, nærværende voksne med både intellektuell og følelsesmessig tilstedeværelse for barna.

Karusellen skal være et godt og trygt sted å være for både små og store, og vi legger vekt på å gi barna gode naturopplevelser året rundt. Barna skal oppleve glede, og føle seg betydningsfulle og velkommen hos oss. Vi vil være med å skape gode barndomsminner ved å bry oss om hverandre, være en del av et felleskap preget av varme og kjærlighet, og få virke – og medvirke i et miljø preget av ressurstenkning og anerkjennende holdning. I dette arbeidet legges også sterke føringer hos den voksne for å forebygge og motvirke mobbing og utestenging mellom barn. Foreldre er viktige samarbeidspartnere for å skape «den gode barndom» for både egne og andres barn i barnehagen vår.

VERKTØY FORPLANLEGGING AV TEMA OG AKTIVITETER FOR BARN

Hvert år planlegger personalet i samarbeid med foreldre og barna, årets nye målsetninger og tema. Arbeidet foregår på planleggingsdager for personalet, i samarbeidsutvalget med foreldrerepresentant, og ved å fange opp og ta med signaler og utsagn fra barna. Didaktisk relasjonstenkning er en modell for didaktisk planlegging, gjennomføring og evaluering av arbeidet med barna. Didaktisk relasjonstenkning fungerer som et begrepsapparat og gir en forståelsesramme som klargjør sammenhenger og skaper bevissthet rundt forskjellige elementer barnehagelæreren må ta hensyn til. I tillegg til å være et verktøy for systematisk gjennomgang av konkrete didaktiske situasjoner, som gjør barnehagelæreren mer sensitiv og selvkritisk, så fører det til at den som skal lære bort ansvarliggjøres. De didaktiske kategoriene i modellen omfatter: mål, innhold, deltakerforutsetninger, arbeidsmåter, rammefaktorer og vurdering.

Vår pedagogiske plattform, våre mål og arbeidsmåter er beskrevet i barnehagens virksomhetsplan. Årsplanen gir informasjon om årets mål, aktiviteter og temavalg som er "milepæler" på veien mot overordnede mål. Arbeidet vurderes opp mot barnas utbytte av aktivitetene på planleggingsdager av personalet, på foreldresamtaler, og av foreldre på årlige brukerundersøkelser i samarbeid med Bergen kommune.

SWOT ANALYSE FOR KARUSELLEN BARNEHAGE

OMVERDEN	EGEN ORGANISASJON
TRUSLER	FORBEDRINGSOMRÅDER
• Redusert økonomisk ramme • Førskolelærermangel • Mangel på interessenter • Periodevis avgrenset tilkomst under utbygging av Haraldsplass sykehus.	• Profilering av barnehagen • Vedlikeholde hjemmesiden • Foreldresamarbeid i FAU • Vedlikeholde innemiljøet • Oppgradere uteområdet • Oppgradere lekeskuret • Redusere sykefraværet • Kompetanseheving / faglig oppdatering
MULIGHETER	STERKE SIDER
• Tilknytning til store nærliggende arbeidsplasser • Økt fokus på kvalitet • Tverrfaglig samarbeid med HIB • Fokus på samarbeid i forbindelse med overgang barnehage og skole • Miljøfyrtårn resertifiseres våren 2019 • Sterk foreldremedvirkning • Årlige brukerundersøkelser i samarbeid med Bergen kommune. • Modernisering og oppgradering av uteområdet. • Etablering av flere grøntområder og nyttevekster i hagen. • Etablere samarbeid med Svartediket vel og andre lokale institusjoner om felles «urban dyrking/ «parasellhage»	• Godt arbeidsmiljø • Stabilt personale • Gode tur – og uteleksmuligheter som benyttes flittig • Barna gis store muligheter til medvirkning • Aktive og engasjerte voksne. • Omsorgsfulle voksne som er god på tilknytning og relasjonsbygging mellom voksne og barn, og mellom barna. • Variert mattilbud med fokus på mer sjømat i hverdagskosten (fiskesprell prosjekt) • Godt foreldresamarbeid • Engasjerte og interesserte eiere • Gode sovefasiliteter i eget bygg for de yngste barna • Utegruppe – grupper av barn er ute 4-5 timer hver dag. • Leieavtale med Svartediket vel på velforeningshuset 1-2 dager pr uke.

MÅLSETNING

Barnehageloven og rammeplan for barnehagen gir klare føringer for det pedagogiske arbeidet i barnehagene. Formålsparagrafen fastsetter barnehagens samfunnsmandat og hvilket verdigrunnlag den skal bygge på. Barnehagens virksomhetsplan og årsplan gjenspeiler de formelle krav til barnehagen, samtidig som vi synliggjør våre egne satsningsområder og utviklingsområder for barna i karusellen barnehage over en 5 års periode og for inneværende år.

”Barn er bare så kompetente som deres omgivelser tilbyr dem muligheten til å være” Pianta, 1999 s. 64). Læring og utvikling forutsettes av nærhet, fysisk kontakt og kjærlighet. Omsorg skal prege alle situasjoner i barnehagens indre liv hvor det stilles krav til personalets oppmerksomhet og åpenhet overfor det unike hos hvert enkelt barn. God omsorg måles på kvaliteten i relasjoner og tilknytning mellom voksne og barn, og barna i mellom. For oss er **omsorg – et ekte naturprodukt!!!**

Tidlig og god språkstimulering er en viktig del av barnehagens innhold. Både den non – verbale og den verbale kommunikasjonen er viktig for å utvikle et godt muntlig språk. Det å få allsidige erfaringer er avgjørende for å forstå begreper. Også det å samtale om følelser, tanker og opplevelse, er nødvendig for å utvikle et godt språk. Viktige sider ved kulturoverføringen er knyttet til både skriftlige og muntlige fortellinger, dikt, rim, poesi, regler og sanger, og leken er en grunnleggende livs – og læringsform som barna kan uttrykke seg gjennom.

Barna lærer gjennom leken uten at de nødvendigvis er bevisst det de lærer. Gjennom leken oppøver barna ordforråd og utvider sin begrepsverden. Barna trener sine muskler og sanser og bruker sin tanke og sin fantasi. I leken er barnet fritt til å prøve ut alternativer, og det reflekterer over forhold i ”virkeligheten. Denne formen for lek er en av drivkreftene i utviklingen av språk og ”ren” matematikk.

Matematikken finnes inne i våre hoder i form av abstraksjon og systematisering. Papirbretting er dermed ikke matematikk med mindre en tar i bruk geometrisk innsikt til å finne ut hvordan en går frem for å brette en bestemt figur. I naturen kan vi finne et materielt grunnlag for å gi eksempler på matematiske begreper og strukturer. Det samme gjelder de erfaringer barna gjør seg gjennom lek. Erfaringer barna gjør seg gjennom leken er et verdifullt ”råmateriale”, men matematikk blir det først av det når barnet gjennom refleksjon og språk kan bruke erfaringene til å finne ut noe gjennom eget logisk resonnement.. I barnas verden er matematikken til stede som tankestrukturer og handlingsmønstre og språk knyttet til den konkrete virkeligheten.(Einar Jahr, 2001). Det er derfor viktig for oss å legge til rette for å gi barna mange førstehåndserfaringer og gi barnas egen lek godt spillerom.

Vårt pedagogiske grunnsyn på barns læring er: Barn er ikke passive mottakere av kunnskap og forståelse, de er erobrer! Vår visjon er derfor ” Glade erobrende barn i lekende raust felleskap”!

Barnet erobrer selv gjennom lek, læring og gjennom sansing. Opplevelse bearbeides, blir til erfaringer og blir en del av barnas kunnskap. Læring er spontant og knyttet til ”her og nå”. Det skjer gjennom handling og i samspill med andre.

For å sikre barna en trygg og god sosial og faglig hverdag i barnehagen vil vi dessuten arbeide videre med psykologisk førstehjelps program som er utviklet for barnehagebarn. Opplegget introduserer grønne og røde tanker gjennom «**Grønne tanker- glade barn**» og har til hensikt å stimulere barns tanke– og følelsesbevissthet. Barns tanker er avgjørende for barnets følelser, handlinger og utvikling. Barn kan øve på å bli en god venn for seg selv, en venn som støtter og trøster når livet er vanskelig, og gleder seg når mye går bra. De kan øve på å tenke om seg selv og andre med vennlighet og respekt. Det man lærer når man er liten, danner fundamentet for trivsel, læring og helse. Å utvikle omsorg for seg selv og andre, gjør gode dager bedre og vanskelige dager litt lettere å takle.

Det er et mål at alle aktiviteter i denne årsplanen skal inspirere til lek og utvikling ved at **forskning og erobring** gis utfordringer på mange ulike måter både faglig og sosialt. Sosialiseringsprosessene som barna gjennomgår i lek berører vesentlige sider ved barnekulturen. Barnehagens kultur og tradisjoner skal sammen med nye tema sikre at barna får rikelig tilgang på opplevelse som gir dem et allsidig lærings – og utviklingsmiljø.

Med bakgrunn i vår kunnskap om barnegruppen har vi utarbeidet en årsplan som gjenspeiler behov og interesser innenfor fagområdene; Nærmiljø og samfunn, kommunikasjon, språk og tekst, kropp, bevegelse, mat og helse, natur, miljø og teknologi, antall, rom og form, kunst, kultur og kreativitet og etikk, religion og filosofi og. Vi har valgt å tilnærme oss tema med en arbeidsform vi kaller: **”Barn som forskere”**.

Karusellen barnehage ble Miljøfyrtårn sertifisert i 2010, 2013 og i 2016. Sammen med barna skal vi bla fortsette det gode arbeidet med kildesortering og gjenbruk. **Karusellen barnehage** ble i 2011 **”fiskesprell barnehage”**. Vi viderefører gode vaner, og har som mål å opprettholde omfanget av sjømatprodukter til barnas måltider. Gjennom året skal vi også etablere flere bed og planteområder i hagen vår til både prydbusker og nyttevekster.

Arbeidet med de ulike fagområdene i rammeplanen vil ha en tilnærming gjennom vårt hovedfokus: **”Barn som forskere”** hvor det er et mål å videreutvikle barnas naturlige undring og nysgjerrighet. Vi vil legge til rette for at barna skal få møte **realfag, språk og estetiske fag** på en undrende og utforskende måte.

Rolleleken er ofte en naturlig uttrykksform for barn. I rolleleken tar barnet hele seg selv i bruk. Barnet føler seg hjemme i rollelekens måte å uttrykke seg på. I rammeplanen står det at man skal ta vare på barns behov for lek, at leken skal ha en sentral plass i barnehagen og lekens egenverdi skal anerkjennes. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek- alene og sammen med andre. Vi har observert mye rollelek blant barnegruppen i barnehagen, der de særlig har lekt at de har vært dyr av ulike slag. Derfor ble årets hovedtema **kjæledyr og husdyr, kosthold og «matauk»**. I løpet av året skal vi bli kjent med kjæledyr og dyr på bondegården. Vi vil jobbe for at barna skal få kunnskaper og erfaringer om mange forskjellige dyr, slik som hund, katt, kanin, sau, høns, kyr, hest og geiter. Med dette vil vi at barna skal lære seg å behandle dyr med respekt, og bli lært til hvordan vi håndterer dem. Vi vil også gi barna en større kunnskap om dyras matproduksjon her i Norge. Vi vil ha noen utflukter til besøksgårder, der vi kan bli kjent med noen dyr på nært hold. Vi vil bruke leken, drama, formingsaktiviteter og samlingsstunder til å lære mer om dyrene.

Fagområdene i rammeplanen, kunst, kultur og kreativitet og etikk, religion og filosofi, blir naturlig ivaretatt gjennom tema og de valgte aktivitetenes tverrfaglighet, samt barnehagens faste formelle lærings situasjoner. Årsplanen preges også av at vi tar godt vare på høytider og gode tradisjoner i barnehagen vår. Barnets utbytte av aktivitetene vurderes hver måned opp mot innhold, våre arbeidsmåter og våre mål.

Januar

INNHold: Årstid Vinter

En av barnehagens gode tradisjoner er å ta med de eldste barna (gul gruppe) på skøyter i Bergenshallen.

Sanger: «Januarsangen», «Per Olsen hadde en gård.», «valpen min»

Tema: Kjøledyr; hund.

**Skøyter,
Vinteraktiviteter**

Gang på skøyter; "gå som en pingvin", T-posisjon med bøyde knær, plogbrems
Er vi heldig får vi oppleve vinteraktiviteter som ake, gå på ski, bygge snøborg og snølykt.

Montana: Dagsturer og vinteraktiviteter og ake dersom snø.

Bøker: Et hundeliv. Gøy med fakta- du trenger å vite om hunder og valper
Kunst: lage plakater om hunden.

ARBEIDSMÅTER:

Tema: Kjøledyr; hund; vi skal bli bedre kjent med hundens ulike utseende, bevegelser og hva den blir brukt til, før og nå. Dette gjør vi gjennom å studere hunden i oppslagsbøker og på internett. Vi lager plakater der barna klipper og limer hunder på plakater som vi henger opp i barnehagen. **Drama;** vi leker at vi er hund, stor hund, liten hund, sort hund, hvit hund o.l. og vi prøver å bevege oss slik som hunder gjør. Slik som logre med halen, gå på fire bein, snuse, bjeffe. Mm. Vi finner ut hva hunden har betydd for oss opp gjennom tidene og hvilken betydning hunden har nå i nyere tid. Vi lærer at hunder kan ha ulike arbeidsoppgaver slik som redningshund, politihund, førerhund, besøkshund/ terapihund og andre viktige oppgaver som kan hjelpe oss mennesker.

Skøyter: De eldste barna (gul og rød gruppe) vil få reise med to av de ansatte i barnehagen til Bergenshallen for å gå på skøyter.

Vi begynner hver treningsperiode med å la barna bevege seg fritt omkring og varme opp.

For nybegynnerne starter vi med å lære dem "å gå som en pingvin", slik at de lærer å bevege seg fremover. Deretter fortsetter vi med T-posisjon med føttene i rett vinkel til hverandre. Vi lærer barna å bøye begge knærne og skyve fra med hele den bakerste skøyten og at de løper med bøyde knær. Barna får lære plogbremsing. Da skal helen presses utover, og knærne bøyes. De tekniske ferdighetene trenes inn i form av lek. Vi leker ulike fange leker, parvise løp framover og herme gåsa, for å nevne noe. Det finnes flere «seler» i skøytehallen som kan benyttes som støtte for nybegynnerne i starten.

Når barna går på skøyter stimuleres muskler, balansen og koordinasjonen. Særlig vil muskler i fot og legger aktiveres og noen barn vil ha behov for massasje på føttene sine etter en skøyte økt. (en oppfordring til foreldre ☺)

Vinteraktiviteter: I perioden hvor «turdagene» våre brukes til skøyteopplæring, vil vi mer spontant gjennomføre dagsturer til Montana på andre ukedager. Dersom vi får snø vil vi prioritere aking på Montana og andre vinteraktiviteter i barnehagen. Vi er ute med barna og observerer hva vinteren har å by på. Hvis vi er heldig og får mange minusgrader, lager vi is-lykter av ballonger og vann, ute i barnehagen.

MÅL:

Tema; Kjøledyr; hund; Barna får kjennskap til hvordan hunder ser ut og hvordan de lever. Barna får en større begrepsforståelse om hunder slik som hannhund, tisper, snute, labb. Ol. Barna får utfordringer på finmotoriske øvelser som å klippe og lime. Barna som får kunnskap om hvordan vi skal behandle hunder, vil vise mer omsorg og de lærer om empati. Gjennom dramatisk lek og formingsaktiviteter i barnehagen får barna estetiske erfaringer med kunst og kultur i ulike former og organisert på måter som gir barna anledning til utforskning, fordypning og progresjon.

Skøyter: Det å gå på skøyter, uten å fokusere på prestasjonene til barnet, er en kilde til å la barnet oppleve mestring av egen kropp. Dessuten er det kjempegøy!!!

Vinteraktiviteter; Benytte årstidsbestemte muligheter for variasjon i aktiviteter.

Januar

Uke	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
1		1. Første nyttårsdag	2. planleggingsdag bhg. stengt.	3.	4.	5.	6.
2	7. Gul gr. Gang på skøyter i Begenshallen	8.	9.	10.	11.	12.	13.
3	14. Gul gr. Gang på skøyter i Begenshallen	15.	16.	17.	18. Barnas kulturhus; Rød nese kl. 10.00 grønn gr.	19.	20.
4	21. Gul gr. Gang på skøyter i Begenshallen	22.	23.	24.	25.	26.	27.
5	28. Gul gr. Gang på skøyter i Begenshallen	29.	30.	31.			

Februar

Innhold: årstid vinter.

Tema: Kjæledyr; katt

sanger: «februar sangen»,

«karnevalsangen»,

«karusellsamba»

«Boller opp og boller ned»

Bok: gøy med fakta-alt du trenger å vite om katter og kattunger

NB! Karneval og karnevals kafé 28.02 kl.15.00-16.00. Foreldre m/familie er hjertelig velkommen.

Planleggingsdag 01.02 bhg. stengt

ARBEIDSMÅTER:

Tema: Kjæledyr: katt; Barna skal bli kjent med katten; navnet, hva katten sier, hvordan den ser ut og hva den spiser og liker å gjøre (jakte, leke sove). Vi ser i ulike oppslagsbøker om katten, der vi finner ut hvorfor vi mennesker har valgt å temme katten. Det er fordi Ca. 10-20000 år siden da mennesket gikk fra å være samler til å bosette seg og dyrke jorden. Katten ble sett på som et skattet nyttedyr, som holdt gnagere borte fra korn- og matlagre. Vi ser og hører om Overtro om katten; Oldtidens egyptere regnet katten som guddommelig og tilba gudinnen Bastet, som hadde kattehode. Også vikingene hadde stor respekt for katten. Blant annet mente de at den trakk kjærlighetsgudinnen Frøyas vogn. Da kristendommen i løpet av tidlig middelalder inntok Europa, ble synet på katten endret dramatisk. De kristne fryktet katten, som i motsetning til andre dyr kunne se og jage i mørket. En slik evne mente de måtte skyldes at katten sto i ledtog med djevelen og hekser. Særlig svarte katter – mørkets farge – ble ansett for å bringe ulykke – spesielt hvis de krysset en vei. Vi lager fakta plakater om katten som vi henger opp i barnehagen. Vi lager våre egne katter i trolleig. **Oppskrift på trolleig;** 5 dl hvetemel, 2,5 dl salt, 2,5 dl vann. Vi lager våre egne katteleker med garn og hyssing.

Eventyr: katten med støvlene.

Markere samefolkets dag: Vi markerer dagen i felles samlingsstund, hvor vi forteller om samefolket og litt om deres historie og levesett. Vi viser bilder av "samiske klestradisjoner", lavvo og reinsdyr. Vi lager det samiske flagget, og lager samisk festmat; Bidos fra Karasjok, til lunsj. Dette er samisk festmat som tradisjonelt serveres på samenes dag. (Oppskrift; 4 porsjoner: 500 gr reinkjøtt av bog eller steik og 1- 2 kraftbein, 1,5 l vann, 2 ts salt, 1 ss. Hvetemel utrørt i kaldt vann, 2 stk gulrøtter i skiver, 3 store poteter i terninger, bruning: 2 ss meierismør, 8 ss hvetemel. Kjøttet skjæres i små biter og kokes med kraftbein i vannet. Melet røres ut i litt kaldt vann og helles over kjøttet. Kokes i 20 min. Gulrøtter og poteter tilsettes og kokes videre i 10 min. Smøret smeltes og melet brunes. Bruningen has i bidosgryten og kokes sammen i 15 min. Serveres med flatbrød. "Leage buorre"!!!)

Karneval/ fastelavn Vi lager svarte papirkatter som vi pynter barnehagen med til karnevalskafe, Vi lager en papirsekk som vi skal bruke til "å slå katten ut av sekken". Barna får lage forskjellige instrumenter gjenbruksmateriale.

Karnevalskafe: Barna møter i barnehagen utkledd. På formiddagen har vi "vis og fortell samling" hvor barna presenterer seg selv med å fortelle om hva de er utkledd som og vise hva de kan gjøre i kraft av rollen. Litt "klovnerier" og fremvisning av sketsjen "Fruen og tjenestepiken, Emma", blir det også. (fremføres av personalet ;-))

På kafeen blir det blir sangunderholdning fra barna og samba og rytmer fra egenproduserte instrumenter. De eldste barna selger hjemmebakt og drikke fra kafeen vår. Vi avslutter med å "slå katten ut av sekken".

Mål: Tema: Kjæledyr: katt; barna blir mere kjent med katten og hvilket stell den trenger for å trives og ha det bra. De får og kjennskap til kattens nytteverdi for oss mennesker før og nå. Ved å lære barn å sette seg inn i dyrs situasjon, kan både dyreplageri og annen voldelig adferd forebygges og stanses. Gjennom Kunst/ kultur får barn uttrykket seg i mange uttrykksformer samtidig. De maler, tegner og utfolder seg i mange slags materialer. Mange barns muntlige tekst er knyttet til uttrykksformer som mimiske opptrinn og de synger og lager rytmer (multimedieuttrykk). Tegning og formingsaktiviteter skaper i særlig grad utgangspunkt for både redegjørelse og fortellinger. Dette gjelder alle fagområder for øvrig.

Markere samenes dag: I rammeplanen for barnehager heter det i fagområdet, "Nærmiljø og samfunn", at barnehagen skal bidra til at barna blir kjent med at samene er Norges urbefolkning og får kjennskap til samiske fortellinger, sagn og andre deler av samisk kultur og hverdagsliv.

Karneval: betyr "slutten på kjøtt" og markerer inngangen til fasten. Tradisjonen er en kilde til lek og kunnskap om vår historie, vår kultur, myter, tro og overtro.

Februar

Uke	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
5.					1. Planleggingsdag Barnehagen stengt.	2.	3.
6.	4. Gul gr. Gang på skøyter i Begenshallen	5.	6. Samefolkets dag 	7.	8.	9.	10.
7.	11. Gul gr. Gang på skøyter i Begenshallen	12. Samarbeidsmøte mellom Haukeland skole og barnehagene kl. 09.00 – 11.00)	13.	14. 	15.	16.	17.
8.	18. Gul gr. og rød gr. Tur til Montana Grønn gr. Tur til Svartediket	19. Besøk i barnehagen av kontaktlærer og SFO – leder ved Haukeland skole. Overgangssamtaler.	20. Foreldremøte fra kl. 19.00	21.	22.	23.	24.
9.	25. Skolens vinterferie	26.	27.	28. Karneval og karnevals kafé kl.15.00-16.00.Foreldre m/familie er hjertelig velkommen			

Mars

Innhold: Årstid vår.

sanger: «Mars sangen»

Økologisk kjøkkenhage

Gjøre klar "mini vekselbruk" i plante kassene. Så frø inne

Tema: Kjøledyr; kanin

Eventyr: skilpadda og haren, Æsop fabler

Bok: Petter kanin av Beatrix Potter

ARBEIDSMÅTER:

Tema: Kjøledyr; kanin; Kaninen ligner på haren. Kaninen liker å hoppe og løpe rundt omkring, sammen med andre kaniner. Vi finner mer ut om kaninen gjennom å lese i bøker og annet oppslagsverk. Hva kaninen trenger av stell og hva den liker å spise og gjøre for trives. Vi leser boken om Petter kanin av Beatrix Potter, og maler bilder med inspirasjon fra boken. I Norge har vi kanin-NM der det konkurreres i hinderløp, høyde og lengde og en veteranøvelse for kaniner over 5 år. Vi lager vår egen kanin NM i barnehagen, der vi er kaniner og hopper høyde, lengde og hinder løype. Vi lager kaninører av papp, som vi fester på luer/ hårbøyer på forhand, slik at vi har det rette kaninutseende. Vi leser eventyret om skilpadden og haren. Vi lager en fakta plakate om kaninen.

Økologisk kjøkkenhage: mars / april er tiden inne for å så frø. Vi sår først inne; tomater, squash, gulrot, paprika, basilikum, persille med mer. Vi gjør klar vårt "mini vekselbruk med god matjord. Plantene settes ut i kassene i april / mai etter temperaturen.

Kompostering: Kompostbingen tømmes og gjøres klar for videre kompostering av matavfall. Barna er med etter tur og tar ansvar for å tømme matavfallet i den, og strø med kompoststrø. Jorden vi produserer i løpet av året skal benyttes til jord forbedrer til neste års planting i "mini – vekselbruket".

Mål:

Tema: Kjøledyr; kanin; Gjennom å arrangere et kanin-VM i barnehagen vil vi at barna skal stimuleres til å utvikle positive holdninger til aktiv bruk av egen kropp gjennom varierte og allsidige opplevelser og utfordringer. Dette vil føre til god kroppsbehandling og gode motoriske ferdigheter.

Økologisk kjøkkenhage og kompostering: Gjennom kildesortering og produksjon av egen matjord og kjøkkenhage, får barna ytterligere innsikt i økologi og naturens fine samspill – som vi selv er en del av. Barnehagen arbeider målrettet for å ivareta vårt gode miljøfokus, og som kvalifiserer oss til Miljøfyrtårn sertifikat. Det er et mål å lære barna gode vaner ved å gjøre kildesortering like naturlig som ethvert annet daglig gjøremål. Barna får lære om prinsippene ved økologisk dyrking av et utvalgt grønnsaker, urter og bær.

Så frø: Å så frø og drive frem til planter med frukt, gir barna ytterligere erfaringer og kunnskap om vekst. Å så nytteplanter er også en av barnehagens tradisjoner, og inngår i barnehagens fokus på kosthold.

Mars

Uke	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
9.					1. Skolens vinterferie	2.	3. Fastelavn
10.	4. Gul gr. og rød gr. Tur Grønn gr. Tur	5.	6	7. BARNAS KULTURHUS «Lysmesterne» kl. 10.00. Visuell kunst for barna i gul og rød gr. Dra fra bhg kl. 09.00. Frokost kl. 08.15	8.	9.	10.
11.	11. Gul gr. og rød gr. Tur til Montana Grønn gr. Tur	12	13.	14.	15.	16.	17.
12.	18. Gul gr. og rød gr. Tur Grønn gr. Tur	19.	20.	21.	22.	23.	24.
13.	25. FORESTILLING I NUBBEN BARNEHAGE: Vi har leid inn til fellesforestilling med sjonglering, akrobatikk, dans mv kl. 11.00 for gul og rød gr.	26.	27.	28.	29. BARNAS KULTURHUS: «Himmelspringaren» kl. 10.00 Figurteater for gul og rød gr. Dra fra bhg kl. 09.00. Frokost kl. 08.15	30.	31.

April

Innhold: vår, påske

Tema: Husdyr: Sau/lam

sanger: «april sangen»

«En liten kylling i egget lå», «Bæ, bæ lille lam»

«Dine hender er full av blomster»

Bok: God Påske! En bok om påske før og nå. Av Hilde Eggen Thorseth.

NB! Påskekafe torsdag 11.04 kl. 15.00 – 16.00. Foreldre m/fam. er hjertelig velkommen

ARBEIDSMÅTER:

Tema: Husdyr: sau/lam; Sauen er blitt holdt som husdyr i mange tusen år. Den var lett å temme, den har godt kjøtt, og den har tykk, lett, varm og holdbar ull. Sauen er dessuten svært nøysom og flink til å finne seg mat når den får gå ute i det fri. Sauen tilhører kvegfamilien fordi den tygger drøv, har klover, og er et utpreget flokkdyr. Kroppen er svært lik geiten, og man skiller mellom saue- og geiterasene først og fremst ved utseendet. Sauen har bl.a. en annen form på hornene enn geiten: sauens horn snurrer seg i spiral langs siden av hodet mens geitens horn er krummet oppover. Sauer har heller ikke hakeskjegg slik geiten har, og lukter ikke så stramt (geitebukkene har en spesiell hakekjertel som utskiller meget sterk lukt). Vi studerer og leser om sauen i ulike oppslagsverk slik som faktabøker, blader, ol. Vi ser, lukter og kjenner på ull fra sauen. Vi studerer hvordan de lagde garn av ull i gamledager med karding og spinning på rokk. Vi besøker Strutsefarmen. Her får barna mate og klappe dyrene og lærer dyrene på gården bedre å kjenne. **Barna er med å lage** lapskaus med lammekjøtt og grønnsaker. Vi lager fakta pakt om sauen, der vi klipper og limer biler på plakaten våre. **Vi tover** et sitteunderlag av ull fra sauen; Verktøy: Bøtte/balje eller isboks, saks, grønnsåpe, tykk nål til å stikke hull. Vi lager sauer/ lam av papptallerkener, bomull og øyner. Vi lager et sauefjøs som vi stiller ut i barnehagen.

Påskeforberedelser og symbolikk: Vi lærer om hvorfor vi feirer påske og lager påskepynt hvor vi finner tema i symbolikken "det nye liv", som egget, haren, lammet, spirende planter. Vi leser Påskeboken som handler om Jens som er på fjelltur. Han får lære om de ulike høytidsdagene i påsken av sin farmor

Fotbad: Historien forteller om Jesus som vasket føttene til sine venner (disipler). Barna tar fotbad – vasker vennen sine føtter – vi legger vekt på omsorg og omtanke for hverandre.

Påskekafe: Foreldre m/fam. er hjertelig velkommen til påskekafe hvor det serveres koldtbord med "gul mat", og underholdning fra barna Vi avslutter med påske skattejakt.

Mål: Tema: Husdyr: lam/ sau; Gjennom tema ønsker vi å gi barna innsikt og kunnskap om sauen. Hva bruker vi ulla til? Barna får her bruke sansene sine med å lukte og ta og kjenne på ulla. Barna får kunnskap om at vi bruker kjøttet til ulike matretter. Opplevelsen av hva mat består av og hvor den kommer fra, er viktig læring og en utømmelig kilde til matglede hele livet. Dette kan også være med på å videreutvikle barnas begrepsforståelse i forhold til mat. Ved å snakke med barna om hvor råvarene kommer fra og hvordan de har blitt til, enten det er fra jorda, havet eller fjøset gir dette kunnskap om dyr, vekster og deres gjensidige avhengighet og betydning for matproduksjon. Ved å jobbe med råvarer i planlegging, tilberedning og spising får barna eksperimentert med blant annet antall, form, volum, mål og tid. Gjennom å kutte og dele råvarer i skiver, båter, på tvers, i staver – og som rundinger/ sirkler, firkanter etc. lærer barna om rom og former. Dette er med på å utvikle barnas matematiske begreper. Å kutte, skrelle og dele råvarene er også en god fin finmotorisk øvelse.

Påsken: I likhet med julen er påsken en viktig høytid for oss, og den er knyttet opp mot en rekke tradisjoner og forventninger. Påsken symboliserer det nye livet, og vi legger vekt på aktiviteter hvor omsorg og omtanke for hverandre fremheves. Vi skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon.

April

Uke	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
14.	1.	2.	3.	4. BESØKE STRUTESFARMEN kl 10.30. Alle. Dra fra bhg kl. 08.30. Buss nr 19 fra Olav Kyrres gt. til Fosseskiftet. Tilbake ca kl 15.00	5.	6.	7.
15.	8.	9.	10.	11. PÅSKEKAFE. Foreldre m/ fam er hjertelig velkommen til sangunderholdning og langbord m/ "gul mat". Kl. 15.00 – 16.00	12.	13.	14. Palmesøndag.
16.	15.	16.	17. ONSDAG 17.04 – 22.04 PÅSKEFERIE. Onsdag før skjærtorsdag holdes stengt)	18. skjærtorsdag.	19. Langfredag.	20.	21. 1.påskedag.
17.	22. 2.påskedag.	23.	24.	25.	26.	27.	28.
18.	29.	30.					

Mai

INNHold: Årstid vår
Nasjonaldagen vår 17.mai

Tema: husdyr; Høns.

NB! 17 MAI KAFE TORSDAG 16. MAI KL. 15.00 – 16.00

Sanger: «17 – mai sang for de små», «Mai sangen», «Pål sine høner», «Hanan stend på stabburshella»
Eventyr: «Den lille røde høna»

ARBEIDSMÅTE:

Tema: husdyr; høns; Høns ble temmet først i India og nå holdes som husdyr over hele verden. Man vet ikke når de kom til Norge, men gravfunn og gårdsnavn tyder på at høns ble brukt som husdyr før vikingtiden. Haner har større kropp, kam og hakelapper enn hønene, de har også en spore på løpet. Høns er polygame, eggene veier 50–60 g, rugetiden er 20–21 dager. De nyklekkede kyllingene er kledd med dun, men fjærene begynner å vokse frem alt etter en uke. Voksne dyr skifter fjær (myter) om høsten og tar da som regel en pause i eggleggingen.

Forsøk 1: nakent egg. Hvordan ser et egg ut innvendig når det er rått? Det finnes en måte å få bort skallet på et rått egg uten at innmaten flyter utover. Vi legger et egg i et kar/glass og tilsett så mye 7 % eddik at det dekker egget. Dekk til glasset med et lokk uten å tette helt igjen (pga. gassutvikling). La egget ligge til neste dag (eller lengre). Dersom det er rester av skall igjen på egget kan dette gnis forsiktig bort. Hold egget opp mot en lyskilde. Forsøk å se plommen og plommestrengen. Hvordan plasserer plommen seg når egget snus på siden? Synker den ned eller flyter den opp? **Forsøk 2: magi med egg og flaske.** Man kan presse et kokt egg ned i en flaske, ved å endre lufttrykket inni i flasken. Over oss er det masse luft som dytter oss nedover. Dette kalles for lufttrykk. Når det brenner i flasken blir luften varm og utvider seg. Derfor presses det en del luft ut av flasken. Når flammen slukker og luften kjøles ned tar den mindre plass og det blir derfor et mindre lufttrykk inni flasken. Da er lufttrykket mindre inni flasken enn utenfor og luften over egget dytter det ned i flasken. Du kan gjøre eksperimentet med en vri hvis du stikker et bursdagskakelys i egget og stikker lyset opp flasken mens det brennes. Da suges egget opp i flasken. **Vi lager fakta plakat om høns,** som vi henger opp i barnehagen. Og en liten hønsegård som vi stiller ut i barnehagen. **Vi prøver å farge egg på flere måter:** Pakk eggene inn i krepp-papir og legg dem i en kjele med vann. Når vannet koker, får eggene farge av papiret. Det går an å bruke konditorfarge i vannet. Naturfarger: Kokt i spinatvann blir eggene grønne. Sammen med rødbeter blir eggene røde. Kokt med rødkål, blir de lyse blå. Sammen med brune løkskall, blir de gule.

Nasjonaldag og 17. mai kafe: Vi leser boken "Hurra" som forteller om hvorfor vi feirer 17.mai. Vi lærer nasjonalsanger og lager pynt. På kafeen inviteres dere til kjøp av kaffe og kaker, det blir underholdning og 17-mai leker som tombola, sekkeløp, ringspill og ballkast.

MÅL:

Tema: Husdyr: Høns: Gjennom temaet om høna ønsker vi å gi barna litt innsikt og kunnskap om høns og hønehold.

Forsøk1 og 2; Her får barna bli kjent med naturfaglige begreper til å beskrive presentere egne observasjoner, foreslår og samtale om mulige forklaringer på det man har observert. Barna får kunnskap om, når vi gjennomføre forsøk, at stoffer og stoffblandinger kan endre karakter når de blir utsatt for ulike påvirkninger (fysikk)

Markering av nasjonaldagen står sterkt i vår tradisjon, og vi tar vare på kunnskap og tradisjoner forbundet med feiringen.

Mai

Uke	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
18.			1. Offentlig høytidsdag.	2.	3. BARNAS KULTURHUS: «Leketøys» kl. 10.00. teater for grønn gr. Dra fra bhg. Kl. 09.00. Frokost kl. 08.30	4.	5.
19.	6.	7.	8. SANGSAMLING PÅ HAUKELAND SKOLE for førskolebarna kl. 12.00.	9.	10. BARNAS KULTURHUS: «Trufilotten» kl. 10.00. Teater for gul og rød gr.	11.	12.
20.	13.	14.	15.	16. "17 – MAI KAFE" kl. 15.00 – 16.00. Foreldre m/ fam. Ønskes hjertelig velkommen til sangunderholdning og "17 – mai leker".	17. Grunnlovsdag.	18.	19.
21.	20.	21.	22.	23.	24. BARNAS KULTURHUS: «Tjener en kopp kaffe, takk» kl. 10.00. Teater for grønn gr. Dra fra bhg. kl. 09.00. Frokost kl. 08.30	25.	26.
22.	27.	28.	29.	30. Kristi Himmelfartsdag.	31.		

Juni

INNHold: Årstid sommer.

Tema: husdyr; ku

03.06 Felles utflukt til Skomakerdiket

17.06 Dagstur til Ulriken for førskolebarna

NB! Sommeravslutning arrangeres av foreldre. (se månedsplan i karusellnytt for tidspunkt)

Sanger: «juni sangen», «jeg vil bygge meg en gård», «Kua mi jeg takker deg»

Markere Italia sin nasjonaldag; Flagget og pizza

Markere Filippinsk nasjonaldag; Flagget og Adabo

ARBEIDSMÅTE:

Tema; Husdyr: ku; Kyrne og oksene vi har i dag, stammer fra uroksen som en gang levde i store deler av Europa, Asia og Afrika. Kuer og okser ble temmet for 8000 år siden i det sørøstlige Europa og i Nord-Afrika. Dyrene ble betraktet som hellige og ble også brukt som offerdyr. Oksen har vært brukt som arbeidsdyr. For 4000 år siden begynte man å melke kyrne. Det finnes i dag ikke ville kyr og okser, men det er mange ville dyr som er nære slektninger av kua og oksen. De nærmeste slektningene er bøfler og bison. Norsk Rødt Fe (NRF) er den kua det finnes mest av i Norge. Den veier cirka 550 kg, og brukes hovedsakelig til melkeproduksjon. Kua er en drøvtygger. Å være drøvtygger betyr at dyra først spiser planter som de svelger nesten uten at de tygger plantene først, og så gulper de opp igjen maten for å tygge den godt. Drøvtyggerne har fire mager; vom, nettmage, bladmage og løpe. **Slik lever kuen:** Halvparten av norske melkekyr bor i løsdrift fjøs. De går fritt rundt, spiser når de vil og finner seg en bås å ligge i. Kuene ligger 12-14 timer hvert døgn. I alle båser skal det være madrasser eller annet mykt underlag. I båsfjøs har hver ku sin faste bås. Alle kyr skal være ute minimum åtte uker hver sommer. I løsdrift fjøs går kuene fritt rundt, spiser når de vil og melkes når de trenger det. **Vi lager vårt eget smør av fløte;** vi tar fløte i et rent glass med lokk. Så begynner vi å riste. Man skal holde på ganske så lenge, så ikke fortvil når det ser ut til å skje lite. Plutselig samler fettstoffene seg og man ser at det klumper seg i glasset! Man må nok beregne noen pauser innimellom, eller sørge for at man er flere som bytter på å gjøre ristejobben. Sett glasset i kjøleskapet om dere trenger en lengre pause. Når smøret har samlet seg sitter man med et glass med smør og kjernemelk. Ta ut smøret og tilsett ca. 1/3 ts. salt - eller smak til etter egen smak. Kna smøret forsiktig for å få ut resten av kjernemelken. **Vi lager vår egen bondegård med fjøs;** vi lager et fjøs av melkekartonger, vi sår gress på bomull, vi lager steingjerde rundt gresset. Vi lager kyr av kongler og pinner som vi finner når vi er ute på tur. **Vi lager en fakta plakat** om kua der vi klipper og limer bilder og tekst om kua.

Felles utflukt til Fløyfjellet: Vi tar med oss store og små en godværsdag på Fløyen. Vi tar bussen til byen, og banen opp. Vi tar med grillmat og drikke i sekken, og griller lunsjen på en av de store tønnegrillene som er plassert ved Skomakerdiket. Vi tar med oppgaveark fra stasjonen, og blir med på å løse oppgavene gjennom turløypen. **Dagstur til Ulriken:** Dette er den årlige "avslutningsturen" for barna i førskolegruppen. Vi pakker sekken med mat og drikke, og litt ekstra tøy. Vi går opp til Ulriken i samme løype som 7 – fjellsturen (den steinete ruten som ikke er så bratt). På toppen av Ulriken spanderer vi en is ☺, før vi tar banen ned igjen. Vi legger opp til flere lekestopp på veien. **Markering av Italias og den Filippinske nasjonaldagen:** 2 og 12. juni har Italia og Filipinene nasjonaldag. Vi markerer dette i barnehagen med at vi forteller barna i barnehagen at det er deres nasjonaldag og at vi henger opp det Italienske og Filippinske flagget på disse dagene. Til fredagslunsj lager vi retter fra disse landene.

Mål:

Tema: husdyr; ku; Barna lærer om kua og hvordan den lever. **Lage vårt eget smør;** Barna får kunnskaper om hvordan vi lager grunnleggende matvarer, og hvor maten vi spiser kommer fra. Ved å delta selv i matlaging får barna bedre forståelse og respekt for arbeidsmengdene involvert i fremstillingen av en del matvarer vi har. Barna lærer også om å foredle råvarer, og om bærekraftig utvikling.

Felles utflukt til Fløyfjellet: Denne utflukten er også en av våre gode tradisjoner i barnehagen. Barna får gjennom året mange muligheter til å lære å leke i vårt nabolag og nære turområder. Fløyfjellet og Skomakerdiket er en fin avveksling, og kilde til å oppleve noe nytt sammen med barnehagen. **Dagstur på Ulriken:** Dette er utelukkende en sosial tur og en "milepæl" for våre avgangsbarn. **Markering av Italias og Filippinske nasjonaldagen:** Barna får erfaring og kjennskap til andre nasjonaliteter og matretter enn det norske. Det kulturelle mangfoldet som finnes i barnehagen blir gjenspeilt. Å belyse likheter og ulikheter og det som er felles kan gi grunnlag for forståelse og innsikt på det som er nytt for barna.

Juni

uke	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
22.						1.	2. Italia sin nasjonaldag.
23.	3. FELLES UTFLUKT TIL FLØYEN (væravhengig) Heldagstur for barna i gul, rød og grønn gruppe. Dra kl .09.30 og tilbake ca kl. 15.00	4.	5.	6. FØRSKOLEDAG OG FORELDREMØTE PÅ HAUKELAND SKOLE for førskolebarna og deres foreldre kl. 09.00 – 11.00	7. Markere Italia sin nasjonaldag (02.06) Middag: Ekte Italiensk pizza ☺	8.	9. 1. pinsedag.
24.	10. 2. pinsedag.	11.	12. Filippinske nasjonaldag. Vi markerer dagen med å lage flagg	13. SOMMERFEST I BARNEHAGEN KL. 15.00 – 17.00 (I regi av foreldre)?	14. BARNAS KULTURHUS: «Prinsen med de triste øynene» kl. 10.00. Teater for gul og rød gr. Dra fra bhg kl. 09.00. Frokost kl. 08.15	15.	16.
25.	17. TURDAG TIL ULRIKEN FOR FØRSKOLEGRUPPEN (Væravhengig) Dra kl. 10.00. Tilbake kl. 14.30	18.	19.	20.	21.	22.	23. St. Hansaften
26.	24. Skolen sommerferie.	25.	26.	27.	28.	29.	30.

Juli

INNHold: Årstid sommer

Tema: Gjøre ferdig påbegynt arbeid i tilknytning til temaarbeid vårsemesteret.

Kopiere bilder: Overføre til minnebrikke; bilder av "Livet i barnehagen" til skolestarterne

Hovedrengjøring: Utføre diverse nødvendige forberedelser til sommerlukket og hovedrengjøring av barnehagen.

Markere Canada sin nasjonaldag: flagg og nasjonalsang.

NB! Sommerlukket fra 15.07 til 5.08.

Sanger: «juli sangen»

ARBEIDSMÅTER:

Vi summerer opp arbeidet vi har gjort så langt, og gjør ferdig dokumentasjonen. Barna gjør ferdig bilder, bygg og modeller som de har arbeidet med gjennom våren.

Vi bruker ellers gode og varme dager til sommeraktiviteter som ulike vannleker, hoppe tau og paradiset, tripp trapp tresko mm.

Vi samler sammen barnas tegninger og setter dem sammen til et hefte.

Barn som begynner på skolen får hver sin minnebrikke med bilder fra "Livet i barnehagen" og diplom.

Ellers blir dagene frem mot sommerferien brukt til å gjøre nødvendig rydding i barnehagen.

Mål: Markere Canada sin nasjonaldag: Barna får erfaring og kjennskap til andre nasjonaliteter enn det norske. Det kulturelle mangfoldet som finnes i barnehagen blir gjenspeilt. Å belyse likheter og ulikheter og det som er felles kan gi grunnlag for forståelse og innsikt på det som er nytt for barna.

Juli

Uke	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
27.	1. Canada sin nasjonaldag. Vi markerer dagen med å lage flagg.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
28.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
29.	15. Sommerferie bhg. Stengt. 15 juli til 05. august 3 uker sommerferie	16.	17.	18.	19.	20.	21.
30.	22. Sommerferie bhg. Stengt	23.	24.	25.	26.	27.	28.
31.	29. Sommerferie bhg. Stengt	30.	31.				

August

INNHold: Årstid sommer

Tilvenningsprogram for nye barn i barnehagen Nye barn får primærkontakt Barn blir kjent med barn og voksne, og barnehagens rutiner

Lage skryteplakat til nye barn

Foreldre tar med bilder av barnet og familie

Samlingsstunder:

Værtavle og kalender, Synge navnesanger, lese bøker, Kims lek

Lotto og brettspill

Spille et utvalg lotto og brettspill (tripp, trapp, tresko)

Tema: Husdyr, hesten

Sanger: «august sangen»

«Hei, hei, hei jeg heter...»

«fola fola blakken», «ri, ri på islandshest»

Kims lek: «Teppeleken»

Hestesko - kasting

Kunst: Lage kjepphest

ARBEIDSMÅTER:

Tema; husdyr hest; Før i tida var hesten først og fremst et nytte dyr. Hesten er et nytte dyr av typen husdyr, det vil si dyr som vi mennesker har tilpasset for å møte behovene våre. I "gamle dager" hadde en hest mange oppgaver. Hesten ble selvsagt også brukt til transport, både av mennesker og utstyr. Hesten jobbet mest på gårdene og i skogen. I dag er hesten oftest hobbydyr/kjæledyr eller sportsdyr. En del av disse hestene er konkurransedyr som deltar i trav- eller galoppløp, eller for eksempel dressur eller hinderhopping. Noen hester er ridehester uten bruk i konkurranse, og ris bare på tur. Hest er en planteeter som i hovedsak spiser gress, men de kan også spise blader, greiner og bark. **Vi lager fakta plakat om hesten;** her finner vi bilder og tekst om hesten og klipper og limer på plakaten som vi henger opp i barnehagen. **Vi lager en Kjepphest;** vi trenger bånd, garn, ornament øyne, knapper og annet materiale for å gi hesten en kreativ berøring. Vi trenger en trepinne som er ca. 2 cm i diameter og en meter lang. **Vi spiller hesteskokasting;** vi kaster hestesko mot en jernstikke, den som klarer å kaste hesteskoen nærmest vinner. Vi får besøk av Per Nornes som har vært blant annet hestelærer på Hardanger Folkehøyskole. Han vil komme å «undervise» oss om hesten og hvilke funksjoner den har hatt og har for oss mennesker. Han vil også snakke om de ulike hesterasene vi har i Norge.

Tilvenning: Eget tilvenningsprogram med primærkontakt for nye barn. Barna i barnehagen engasjeres som en del av tilvenningsprogrammet. Ved tilvenning av nye barn, få "frivillige" andre barn i oppgave å være med på omvisning i barnehagen, vise frem leker og materiell, ta med i lek osv.

"Myk" start etter ferien hvor fritt valg av lek og aktiviteter preger de første ukene. Gå turer i barnehagens nærmiljø og til "våre" faste turområder.

Skryteplakat; Nye barn får med seg bilder til barnehagen. Vi lager "**skryteplakat**" med bilder av barnet event. m/familie.

Vi bruker samlingsstunder til å presentere nye og "gamle" barn. Barna tar med bilder for å "vise og fortelle" om familien sin og venner.

Samlingsstunder; Vi synger navnesanger for å lære nye navn og leser fortellinger om det å være ny i barnehage. Lese bøker, bildebøker, pekebøker, rim, regler med mer

Spille spill; Vi velger blant brettspill for de ulike aldersgruppene i samsvar med barnas interesse, modning eller behov for å bygge vennerelasjoner.

MÅL:

Tema husdyr hest; Barna får større kunnskap om hesten og dens betydning for oss mennesker. **Å lage kjepphest** er et morsomt prosjekt som vil resultere i en rekke motoriske utfordringer, både finmotoriske når kjepphesten utformes, men også grovmotorisk når den skal rides. Barna får dessuten erfaringer i å arbeide med et variert utvalg av materiale. Å kaste hestesko utvikler sanser, motorikk og koordinasjonsevne. Barna utfordres også på «lagspill» i samarbeid med hverandre.

Tilvenning. Få en god start på barnehageåret. Nye familier / barn skal bli kjent med barnehagen. Skape felles opplevelse og gruppetilhørighet. Bevege oss fra den kjente og nære til det ukjente og utfordrende? Barna i barnehagen er en ressurs for hverandre. Barna liker å hjelpe til og få oppgaver som er betydningsfulle. For de nye barna er de andre barna viktige og betydningsfulle helt fra første dag. Barn som har en trygg tilknytning til de voksne i barnehagen viser senere en bedre kognitiv og sosial utvikling enn andre barn i skolen (Clarke-Steward & Allhusen 2005)

Skryteplakat; Barnets oppstart i barnehagen er påvirket av et samspill mellom kjennetegn ved barnet, foreldrene og personalet, samt de rammene for oppstart som barnehagens rutiner representerer. Sammen med vår «primærkontakt – modell», som er forankret i tilknytningsteori, vil bilder av barnet og familien hjelpe barnet gjennom perioder med separasjonsangst.

Felles samlingsstund: Inkludere nye barn i barnegruppen, lære sanger, og rutiner, bli kjent med barna og de voksne, og bli innlemmet i temaarbeidet vårt.

Spille spill: Spill står i en særstilling i barnehagematematikken. Med billedlotto får barna erfaringer med parkobling med utgangspunkt i formgjenkjenning, og telling og antallskonservering ved spillbrett / terningspill. Dessuten er det å spille spill både sosialt og gøy og kan bidra til å etablere flere og / eller nye vennerelasjoner.

August

Uke	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
31.				1. Første dag på SFO.	2.	3.	4.
32.	5. 1 dag etter ferien	6.	7.	8.	9.	10.	11.
33.	12. Gul gr. og rød gr. Tur Grønn gr. Fri lek i bhg.	13.	14.	15.	16. Første skoledag.	17.	18.
34.	19. Gul gr. og rød gr. Tur Grønn gr. Fri lek i bhg.	20.	21.	22.	23.	24.	25.
35.	26. Gul gr. og rød gr. Tur Grønn gr. Fri lek i bhg.	27.	28.	29.	30.	31.	

September

INNHold: Årstid høst

Sanger; "September sangen», «Bukkene Bruse»

Tema: husdyr, geit

Eventyr; «geitekillingen som kunne telle til ti», «Bukkene Bruse som skulle til seters»

Matauk: Lage plommesyltetøy av egne plommer

Høstfest for skolebarna tirsdag 03.09 KL. 14.00 – 15.00. Vi inviterer barna som sluttet i sommer for skolegang til "bollefest" og hyggelig gjensyn.

ARBEIDSMÅTE:

Tema: husdyr, geit; Geita er et av de eldste husdyrene vi kjenner til. Mennesker hadde geiter som husdyr for mer enn 12 000 år siden. I Norge blir geiter først og fremst holdt på grunn av melke. En geit melker 1,5 liter melk hver dag. Av melke kan vi lage oster som brunost, fetaost og snøfrisk. Geit vandrer mye rundt og har en svært variert meny der beiting på bl.a. ulike typer tre og busker utgjør en viktig del i tillegg til gress. Vi lager fakta plakat om geiten. Vi leser og dramatiserer eventyret Geitekillingen som kunne telle til ti. Vi leser og synger Bukkene Bruse slik at vi blir godt kjent med eventyret. Vi bruker også bilder og konkrete når vi forteller eventyret. Vi avslutter med at barna er med å dramatisere eventyret Bukkene Bruse. Her får barna prøve seg på å gå inn i ulike roller som bukker og troll. Kanskje noen av barna klarer fortellerrollen også? Vi lager våre egne geiter av blåleire. Per Nornes kommer og forteller om geiter. Per er oppvokst på gård med mange ulike dyr. Når Per var liten måtte han være med på stølen om sommeren der han hadde som oppgave å passe på geiter og melke dem. Han har også vært med å yste oster av ulike slag. Dette vill han fortell oss mer om når han kommer denne måneden.

Høstfest for skolebarna; Vi inviterer også "skolebarna" til egen høstfest og gjensyn i barnehagen. Vi ber barna fortelle om hvordan de har det på skolen og dele erfaringene sine som skolestartere.

Matauk; vi plukker plommer fra plommetreet vårt i hagen, og lager plommesyltetøy av dette.

MÅL:

Tema: husdyr, geit; Gi barna større forståelse for geitehold i Norge og hva vi bruker geiten til i dag. Gjennom eventyret Geitekillingen som kunne telle til ti, jobber vi innenfor fagområdet antall, rom og form. Eventyret gir oss særlig mulighet til å gi barna erfaringer med det å telle; der sentrale elementer er tallremsen (tallene 1-10), parkobling (å koble et bestemt tall til et bestemt objekt) og kardinaltall (siste tall angir antallet), men også til å bli kjent med matematiske begreper som angir størrelse og rekkefølge. Når barna er med å dramatisere eventyret bukkene Bruse, får barna mulighet til å inngå i lek og skape gode vennerelasjoner. Eventyrene gjør at barna får leve seg inn i en annen og fantastisk verden og bidrar til at barna utvikler sin egen fantasi.

Høstfest for skolebarna: Barna i barnehagen "mister" venner når barn begynner på skolen. Selv om avslutningen markeres i barnehagen kan det være vanskelig å forstå at de ikke skal komme tilbake i barnehagen etter sommerferien. Gjensynsgleden er gjensidig når vi møtes til høstfest i barnehagen. "Skolebarna" får fortelle hvordan de har det, dele sine erfaringer som nye skolestartere, møte gamle venner, treffe de nye barna som har "fått plassen" deres og alle får anledning til å ta farvel (eller på gjensyn)

Matauk: Lære barna å ta i bruk naturressursene våre. Overføre kunnskap og tradisjoner for å konservere og tilberede mat. Fukt og grønnsaker er viktige råvarer i et sunt kosthold. Barna lærer om ernæring, hva som er hverdagsmat og hva som er kosemat. Gi barna kunnskap og erfaringer med våre egne og våre forferdes mattradisjoner.

September

Uke	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
35.							1.
36.	2.	3. Høstfest for skolebarna kl. 14.00 – 15.00	4.	5.	6.	7.	8.
37.	9. Planleggingsdag BHG. stengt	10.	11.	12.	13.	14.	15.
38.	16.	17.	18.	19.	20. Markere Karusellen 29 år i morgen 😊	21. Karusellen 29 år👍	22.
39.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.
40.	30.						

Oktober

INNHold: Årstid høst

Tema: Oppsummere og gjøre ferdig arbeid i forbindelse med tema.

Markere FN dagen; FNs barnerettighetserklæring, Andre Bjerke.

Dikt: Lage dikt om temaet vi har hatt i år.

Temaavslutning: oppsummere og dokumentere

NB! Høstutstilling og kafe i barnehagen torsdag 17.10 KL. 15.00 – 16.00 for foreldre m/familie.

Skolens høstferie i uke 41

Planleggingsdag 11.10 bhg. stengt

ARBEIDSMÅTE:

Markere FN dagen: Vi leser FNs barnerettighetserklæring av Andre Bjerke i samlingsstunden. Vi snakker om barns rettigheter og hva de betyr, at alle barn i verden har rett på disse rettighetene. Vi tar frem «grønne» og «røde» tanker og snakker om gode og dårlige hemmeligheter, hva det er. Vi snakker om det å sette grenser for seg selv og respekterer andre sine grenser. Et ja er et ja og et nei er et nei. Min kropp er bare min og din kropp er bare din. Vi snakker om hvilke rettigheter dyr har – hva mener barna?

Lage dikt: Barna inviteres til å være med å skrive dikt (med eller uten rim) som handler om tema gjennom året. Diktet blir lest opp på høstutstillingen vår.

Høstutstilling: Vi «varsler» slutten på tema med en Høstutstilling i barnehagen. Den vil vise innsamlet materiale og arbeider som er gjort gjennom året. Dere inviteres til underholdning fra barna, omvisning og servering av høstsuppe, kake og kaffe ☺

Mål:

Markere FN dagen: Barnehagen skal i henhold til Rammeplanen og norske lover følge konvensjonen om barns rettigheter. Vi er pliktig til å informere barn om deres rettigheter, samtidig er vi også pliktige til å hjelpe barn som opplever sin barndom vanskelig og konfliktfylt. Ved å fortelle barna om deres rettigheter å snakke om gode og dårlige hemmeligheter, gjennom Psykologisk førstehjelp – program; røde og grønne tanker er vårt mål å hjelpe barna med å sette tydelige grenser for seg selv og andre. Samtidig vet de at de kan komme til oss voksne i barnehagen å få hjelp, for å bli sett og hørt.

Dikt: Fag- og kulturformidlingen i barnehagen spiller en viktig rolle for språkutviklingen. Rike erfaringer med fortelling, høytlesning, sang, dikt, rim og regler kommer språkutviklingen til gode. Når vi lager felles dikt og fortellinger får barna varierte og positive erfaringer med å bruke språket og de får gjenkalle og bearbeide erfaringer og opplevelser.

Høstutstilling: Høstutstillingen holdes for å vise frem noe av det vi har arbeidet med gjennom året. Samtidig markerer høstutstillingen overgangen til barnehagens faste aktiviteter og tradisjoner, som de to siste månedene i året preges av juleforberedende aktiviteter.

Oktober

Uke	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
40.		1.	2.	3.	4.	5.	6.
41.	7. Høstferie for skolen.	8.	9.	10.	11. Planleggingsdag bhg. stengt.	12.	13.
42.	14.	15.	16.	17. Høstutstilling og kafe. kl.15.00-16.00 Foreldre m/familie er hjertelig velkommen	18.	19.	20.
43.	21.	22.	23.	24. Markere FN dagen (24)« FNs Barnerettighets- Erklæring» av Andre Bjerke	25.	26.	27. Sommertid slutt
44.	28.	29.	30.	31. Halloween			

November

INNHold:

Tema: ETIKK, RELIGION OG FILOSOFI

Juleforberedelser

Få kjennskap til kristne høytider og tradisjoner.

Bake pepperkakehus

Førskolegruppen lager pepperkakehus (lekeskuret)

Lage julepynt og julegaver

Lære Lucia sangen

Planleggingsdag fredag 08.11. Barnehagen holder stengt.

ARBEIDSMÅTER:

Høytider og tradisjoner: November og desember er den perioden hvor vi har flest tradisjoner knyttet til aktivitetene i barnehagen.

Bake pepperkakehus: Vi begynner med å bake pepperkakehus til pepperkake byen (i gamle Sentralbadet?) i begynnelsen av måneden. Vi merker huset tydelig, slik at vi lettere får øye på det når vi besøker pepperkake byen neste måned.

Førskolegruppens pepperkakehus: Barna måler opp leke skuret eller dukkehuset i barnehagen. De velger sammen hvilke måleredskap de vil bruke. Eks, føtter, steg, meterstokk, planker eller annet. Deretter lager vi en arbeidstegning som forminskes i målestokk. Barna klipper ut delene til huset i papp i samsvar med arbeidstegningen. Barna setter pepperkakedeig, og baker pepperkakehus. Den voksne setter sammen huset for barna (sikkerhet: smeltet sukker/ karamell til å lime med). Barna pynter huset med melisglasur, non – stop, bassets, og lignende.

Julegaver og pynt: Vi begynner også tidlig med å lage julegaver og julepynt. Barna tilbys et utvalg av mulige julegaver i juleverkstedet vårt. Aktivitetene tilpasses barnas interesser, alder og utviklingsnivå. Noen aktiviteter er "obligatoriske", mens andre er tilbud til de mest ivrige. Vi spiller julemusikk for å få den rette stemningen ☺

MÅL:

Vi begynner juleforberedelsene tidlig fordi vi ønsker at "julestria" skal gå i et rolig og behagelig tempo for barna. Dessuten er det knyttet en del forventninger blant barna til barnehagens tradisjoner. Julen og påsken er våre viktigste høytider. Vi lar den kristne kulturarven komme til uttrykk ved tradisjonelle aktiviteter foran høytidsmarkeringen.

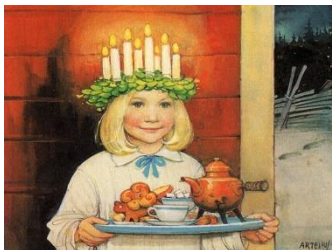
Pepperkakehus: Barna får verdifull matematikk i praksis. Barna får kunnskap om ulike måleredskap og måleenhet, geometriske former og rom. Barna får arbeide med tre – dimensjonalt materiale.

Sanger: "November sangen"

"Lucia sangen"

November							
uke	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
44.					1.	2.	3.
45.	4.	5.	6.	7.	8. Planleggingsdag bhg. stengt.	9.	10.
46.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.
47.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.
48.	25.	26.	27.	28.	29.	30.	

Desember

INNHold:

Tema: ETIKK, RELIGION OG FILOSOFI

JULEFORBEREDELSE

Få kjennskap til tradisjoner knyttet til høytider i religioner og livssyn som er representert i barnehagen

Adventsamling

Lage julegaver og julepynt

Bake julekaker

Feire Lucia

Besøke pepperkakebyen

Barnehagekonsert i Grieghallen. Nøtteknekkeren

Nissefest og julekafe

Adventssamling i Årstad kyrkje

Sanger: "Desember sang"

"På låven sitter nissen..

"Julenissens bjeller, mfl

(Det utarbeides et eget julesang hefte)

NB! Feire Lucia fredag 13 desember på Haraldsplass Sjukehus

ARBEIDSMÅTER:

Mandag 02. desember starter vi adventssamlingen i barnehagen. Samlingen begynner kl. 09.30 og varer ca. 45 min. hver dag i hele adventsperioden.

Da sitter vi i ring foran peisen i stuen og tenner adventslys og synger adventssang. Vi leser fra "Simens Adventsbok", synger julesanger, leser julefortellinger og trekker kalender. Vi arbeider med julegaver og julepynt i grupper.

Lucia feires på Diakonissehjemmets sykehus på Haraldsplass. Alle barna kler seg i hvite fotside skjorter. Guttene får kremmerhushatt og jentene pyntes med glitter. Den /de eldste jenten(e) blir Lucia dronning og bærer lysekronen. Vi deler ut hjemme bakte "lussekatter", også kalt Lucia boller.

Vi har tradisjon for å gå på barnehagekonsert i Grieghallen. Program får dere når det er klart. Det bestilles billetter til alle barn i gul og rød gruppe + noen ekstra billetter til foreldre som har lyst til å være med.

På **nissefesten** møter barna i barnehagen med "nissete" klær. Da skal vi danse nissedans, gjøre nissestreker, spise nissegrøt og kanskje.....kommer nissen ?

På **julekafeen** i barnehagen inviteres foreldre m/fam. til underholdning fra barna, salg av julekaker og gang rundt juletre.

MÅL:

Markere religiøse, livssynsmessige og kulturelle tradisjoner som er representert i barnehagen.

Være bevisst den betydning personalet har som forbilder og opptre slik at barna får støtte i sin egen identitet og respekt for andre.

Ta vare på en del av våre tradisjoner. Kose oss sammen og legge vekt på felles opplevelse. Skape stemninger og innfri forventninger.

VI ØNSKER DERE ALLE EN GLEDELIG JUL OG ET GODT NYTT ÅR !!!

Hilsen Aasta, Anita, Gerd, Iris, og Marit

Desember

Uke	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
48.							1. 1.søndag i advent
49.	2. ADVENTS SAMLING KL 09.30 HVER DAG. TENNE 1. LYS	3.	4.	5.	6.	7.	8. 2.søndag i advent
50.	9. ADVENTS SAMLING KL 09.30 HVER DAG. TENNE 2. LYS	10.	11.	12.	13. FEIRE LUCIA (Haraldsplass)	14.	15. 3.søndag i advent
51.	16. ADVENTS SAMLING KL 09.30 HVER DAG TENNE 3 LYS	17.	18.	19. NISSEFEST m/ julekafe kl. 15.00 – 16.00	20.	21.	22. 4.søndag i advent
52.	23. ADVENTS SAMLING KL 09.30 HVER DAG TENNE 4 LYS	24. JULAFTEN STENGT God jul!	25. 1. JULEDAG	26. 2. JULEDAG	27	28.	29.
	30.	31. NYTTÅRSAFTEN STENGT Godt Nytt år!					

DAGSRYTME FOR GUL OG RØD GRUPPE

TID	HVA	MÅL
07.30 – 09.30	Barnehagen åpner Tidligvakt komme Fri lek i spisestuen	Barn og foreldre blir møtt og skal føle seg velkommen De voksne utveksler beskjeder En rolig start på dagen før frokost. Spill, tegning, lego, perle med mer
07.45	Mellomvakt, tidlig kommer	
08.15	Mellomvakt, seint assistent kommer	
08.30	Seinvakt assistent kommer	
08.45	Frokost	Varme rundstykker, brød / knekkebrød med variert pålegg. Lesestund i stuen for dem som ikke spiser. Etter frokost for dem som har spist
	Tannpuss	
NB! BARNA MÅ VÆRE KOMMET I BARNEHAGEN TIL 09.30. KJERNETID FRA 09.30 – 14.30 (Ved behov gjøres avtaler m/ personalet)		
09.30 – 10.30	Seinvakt førskolelærer begynner Tilrettelagte aktiviteter / fri lek	Formelle og uformelle læringssituasjoner inne/ ute Oppøve ulike ferdigheter Sosialt samvær
	Rydding	Lære barna å ta ansvar for tingene og holde orden Slik at vi kan finne igjen det vi trenger
09.30 – 11.45	Fri lek ute – «utegrupper»	Få frisk luft og anledning til fysisk utfoldelse ute.
11.00	Fruktmåltid	Frukten deles opp og spises ute/ inne
11.45 – 12.15	Samlingsstund	Felles og delt etter alder og modning.
12.15 – 13.00	Lunsj	Brød, korn og gryn, varm mat (se ukerytme)
12.15 – 14.14	Personalet avvikler pause	Skape gode matvaner. Øving i å smøre maten selv. Ta hensyn til hverandre.
13.00 – 13.30	Hvilestund	Barna hviler på madrass / sofa: de yngste i dukkestuen, eldste i stue eller spisestue. Bli lest for eller høre cd. Få nødvendig hvile.
13.30 – 16.30	Fri lek ute	Utegrupper.
14.30	Tidligvakt førskolelærer går	
	Ryddetid, ettermiddagsmat	Alle rydder det de har holdt på med også de som går tidligere..
15.45	Tidligvakt assistent går	Knekkebrød og grønnsak. Spise i garderoben eller ute.
16.15	mellomvakt tidlig assistent går Mellomvakt sein, assistent går	
16.30 Barnehagen stengt. Hent barnet slik at personalet kan gå kl. 16.30.(NB! Bhg åpningstid er lik arbeidstiden.)	Seinvakt går.	Gi alltid beskjed til personalet når barnet er hentet!

UKERYTME – GUL OG RØD GRUPPE

	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG
INHOLD HVA	Samling med dagtavle, månedssang og hva som skal skje denne uken Tur dag i nærmiljøet med formell læringsaktiviteter beskrevet i årsplan Lunsj; medbrakt brødmatt, fiskematt eller grillmat	(Daglig leder kontor/ admi) Vis og fortell – samling Førskolegruppe Frilek og valg av aktivitet inne og/eller ute i «utegruppe» Arbeidsprogram: Bake rundstykker eller brød til lunsj annenhver uke	(Daglig leder kontor/ adm) Felles samlingsstund Stasjonsprogram/ lekegrupper Inne / ute – «utegruppe» Arbeidsprogram: Lunsj: korn og gryn produkter	Temagrupper: «utegruppe» Arbeidsprogram: Lekeskuret Lunsj; Brødmatt eller medbrakt «turtmat»	Musikksamling Frilek og valg av aktivitet Arbeidsprogram: Koste ute Lunsj: varm mat
FREM GANG- MÅTE HVORDAN	Dele barnegruppen eller reise på felles turer til skogsområder ved Ulriken eller kulturelle utflukter i byen vår Hver vinter er det skøyteopplæring i Bergenshallen (6 uker i januar / februar)	Dagtavle Barna tar med leke/ ting hjemmefra som de vil vise frem og fortelle om i samlingen (1 ting hver) «skoleforberedende aktiviteter. «Play date» etter avtale med barnehager Hjelpe til med dekking av bord etter tur. Bake ut rundstykker	Dagtavle; månedssang, sanger, rim, regler, lese bøker, eventyr Aldershomogene eller blandede lekegrupper i formelle og/ eller uformelle læringsaktiviteter inne og ute. Spille spill, lesegruppe Hjelpe å dekke bordet	Dagtavle; månedssang, sanger, rim, regler Vi arbeider med tema i grupper etter alder og modning i samsvar med uke/ månedsplan i årsplan (se årsplan og «karusellnytt» hver måned) Koste og rydde i lekeskuret ute	Dagtavle, sang, musikk, dans, sangleker, instrumenter Barna velger leke-aktivitet / lekegruppe inne/ ute Barna hjelper til, etter ønske og mestring, med å koste fallmatter, trapper og terrasse i utetiden. Grupper av barn deltar i tilberedning og forberedelser til måltidet etter alder, mestring og ønske etter turtakingsprinsippet.
MÅL HVORFOR	Felles opplevelse. Bli kjent med naturen og miljøet. Div uteaktiviteter/ friluftsliv for å bli glad i naturen og få bruke alle sansene våre. Fysisk fostring. Sosial trening Arbeide tverrfaglig med fagområder i rammeplan. Forskning, forsøk og førstehåndserfaringer Felleskap og vennskap Være mye ute hver dag	Øve språk og fortelle sammenhengende Øve begreper og utvikle språkforståelsen. Utvikle evne til å lytte og turtaking. Velge lekeaktivitet og «lekegruppe»inne / ute. Være medvirkende og medbestemmende. Ta del i arbeidsfellesskap Delta i forberedelser og matlaging. Kosthold	Øve språk og formidlingsevnen. Utvikle språkforståelsen. Matematikk og teknikk. Utvikle evne til å lytte og turtaking. Lære nye sanger, rim, regler mm Tilpasse aktiviteter etter alder, modning og interesser. Skape relasjoner mellom og på tvers av alder og kjønn. Inkludere barn i lek og aktivitet.	(Ut)forskning og eksperimentering av tema gjennom Kunst, kultur og kreativitet eller natur, teknikk, miljø og matematikk. Bearbeide inntrykk via uttrykk. Delta i arbeidsfellesskap	Felles samling hvor det legges vekt på det musikk -og dramafaglige. Øve inn ulike sanger, sangleker, dans, regler, dramatisere eventyr og fortellinger, musikkeventyr mm. Ta i bruk og bli kjent med ulike instrumenter. Språktrening, begrepstrening, artikulasjon, rytme. Bruke kroppen til musikk. Fokus på sunt og variert kosthold og sosial og kulturell betydning